

Perashat Pekudé 5784

Velas: 6:28 pm

Fin Shabat 1: 7:20 pm - R"Y: 7:52 pm

Fin Shabat 2: 7:31 pm - R"Y: 7:59 pm

מעשה המשפט

Marcos y Lety Amiga

Maasé Bet Din

Rab Moshe Moussan

חבר בה"ד אמת ומשפט

Maasé Sheaya

¡Te rento la casa que voy a comprar mañana!!

¡Cuidado con lo que cantas!

Caso: Yaakov está buscando una casa en renta, cuando le comentó a su amigo Eliahu quien trabaja en bienes raíces acerca del tipo de casa que necesita, Eliahu de inmediato le dijo “tengo la casa perfecta para ti, mañana BH voy a cerrar el trato y comprar una casa justo con las características que tu buscas, vamos a hacer el Kinian de una vez, y mañana que compre la casa te la doy en renta automáticamente”.

Tajam Abdala Somekh (1813-1889) fue renombrado como juez, educador y líder comunitario en Irak, donde también estableció un Kolel de 10 Abrejmim para que de esa manera puedan transmitir la Torá a las siguientes generaciones. El Ben Ish Jay fue uno de sus alumnos predilectos y también su cuñado.

Yaakov dudó por unos momentos, y se preguntó ¿acaso podemos hacer Kinian de una propiedad que todavía no esta en posesión de nosotros? ¿Se puede que alguien venda o rente algo que aún no es de él?

Aunque en la época de Tajam Abdala no fue un período de persecución para los judíos en Irak, no obstante, había aquellos árabes que procuraban burlarse del Tajam.

Respuesta: En varios lugares del Talmud (קדושין כב.; יבמות צב.) aparece la Halajá que “En Adam Makné Dabar Sheló Bá Laolam” que significa que una persona no puede realizar un Kinian por un objeto o propiedad que todavía no está en el mundo, como vender la frutas del árbol que van a nacer en el futuro (או משום שאין ההפץ בעולם שיחול בו הקנין או משום חסרון בגמירות דעת).

Un miembro del elemento anti-judío de Bagdad compuso una ofensiva canción acerca del Tajam Abdala y se ocupó de cantarla en el shuk (mercado). Más tarde en el día, se detuvo en varios de los populares cafés y entretuvo a sus oyentes con su desagradable interpretación. El compositor del tristemente célebre poema resultaba ser un muecín (canta el llamado musulmán a la plegaria cinco veces al día desde el alminar [torre] de la mezquita).

De igual manera, no es posible realizar un Kinian y que sea válido si el objeto o la propiedad no están en propiedad del vendedor.

Por lo tanto, así como no se puede vender una propiedad que aún no está en manos del vendedor, de igual manera no se puede rentar una propiedad que aún no está en propiedad del Maskir (propietario) (משמעות השריע הר"מ סי' שטי"ו ע"י ב').

Aún así, el Netivot (שם) opina que ya que acordaron que le iba a rentar la casa está obligado a rentársela y no puede arrepentirse.

Sin embargo, en el caso que la casa está en propiedad del Maskir, pero se encuentra rentada por otra persona, el Sha"j (ריש סי' ש"יב וכ"ה בנתה"מ שם) opina que en esta situación no hay problema de Dabar Sheló Bá Laolam, siendo que realmente la casa si está en propiedad del Maskir, por lo que al término del contrato del primer inquilino comienza automáticamente la renta del segundo, pero el Bet Yaakov (הרב"ד בפתי"ש סי' שטי"ו) opina que aún en éste caso hay problema y no sirve el Kinian.

En el caso que se quiera renovar el contrato de renta del mismo inquilino, el Maharsha"m (ח"ב ט"ז ר"ד) opina que aún así se considera “Dabar Sheló Bá Laolam” y deberán hacer el Kinian al terminar el primer contrato para poder renovarlo de nuevo, pero el Kesef Kodshim (ריש סי' שטי"ו) discute ya que el Kinian nuevo es entre el mismo inquilino y el dueño no hay Problema de “Dabar Sheló Bá Laolam”.

Por otro lado, discutieron los Poskim si se puede adquirir “Dabar Sheló Bá Laolam” con Kinian Situmtá.

Debido a que éste Din es complejo y tiene varias variantes y detalles, es conveniente consultar con un Dayan antes de realizar un Kinian por un objeto que no está en propiedad del vendedor.

A la mañana siguiente, cuando el muecín subió a la torrecilla del alminar para cantar el llamado a las plegarias matutinas, súbitamente resbaló y cayó sobre el techo de la mezquita. Dos de sus compañeros lo llevaron inconsciente a su hogar, donde estuvo acostado hasta despertar a la mañana siguiente. Cuando abrió los ojos e intentó hablar, se encontró con que no podía pronunciar sonido alguno. Había perdido aparentemente su poder del habla. Más tarde en el día la parálisis se extendió y murió aquel atardecer.

La buena gente entre la población árabe estaba convencida de que su muerte estaba directamente relacionada con el hecho de haber deshonrado públicamente al Tajam Abdala.

Había otros, no obstante, que no sostenían esa opinión. Un árabe sentado en una tienda de un judío le pidió a otro árabe que acababa de entrar que cantara aquella infame canción para él. El segundo hombre cumplió con su solicitud, mientras que su oyente cayó poseído por la risa. Aquel atardecer, el oyente cayó enfermo, y murió tres días más tarde.

No es necesario decirlo, éste incidente confirmó más la creencia sostenida por muchos árabes de que un hombre santo no debe ser deshonrado.

Hashem se había cobrado rápidamente en honor a la Torá y los que la estudian.

Halajá Lemaasé

Pregunta: La semana pasada mencionamos que la persona que comió pan en Seudá Shelishit de Shabat, debe decir Retzé en el Bircat Hamazon aunque lo diga ya de noche (שרי"ע קפ"ח י').

terminaron los 7 días de Simjá de los novios esto no aplica. El motivo es porque los Shibá Berajot dependen del día y no de la Seudá (שבה"ל א' ל"ט, י"ב"א ה' אבה"ע סי' ז').

La pregunta que surge es, si aplica lo mismo para decir Shiba Berajot cuando el último día de Shibá Berajot es Shabat, ¿acaso vamos detrás del comienzo de la Seudá y se dicen las Berajot o no?

Por otro lado el Shebet Halebí (שם) dice que en Motzaé Shabat así como vamos detrás de la Seudá para decir Retzé también lo aplicamos para los Shiba Berajot mientras no se dijo Habdala, pero en Jol no.

Respuesta: El Shut Ginat Vradim (כלל א' סי' כ"ח) escribe que únicamente para decir Retzé vamos detrás del comienzo de la Seudá, sin embargo, para decir Shibá Berajot de noche cuando ya

Sin embargo, los demás Poskim no hicieron diferencia entre Shabat y Jol y la costumbre es en estos caso terminar la Seudá antes de la Shekiá para decir las Berajot.

בגדר קידושא רבא

א. אם גדרו קידוש היום סגי בקידוש בסעודה שניה ובסעודה שלישית א"צ. אבל אם הוא דין בסעודה כשם שבסעודה שניה הצריכו לקובעה על היין כך בסעודה שלישית הצריכו לקובעה על היין.
ב. אם גדרו קידוש היום אמרינן אע"פ שיצא מוציא דומיא דקידוש הלילה. אבל אם הוא דין בסעודה הוי כברכת המוציא שבסעודה דאינו מוציא את חבירו א"כ אוכל עמו.

ג. אם גדרו קידוש היום אסור לו לאכל קודם הקידוש דומיא דקידוש הלילה. אבל אם הוא דין בסעודה אין איסור לאכל קודם קידוש היום.

וע"ש שהביא דעת רבינו יונה שהוא בגדר קידוש ומש"ה סגי בקידוש אחד בלילה וקידוש אחד ביום ותו לא. וגם הביא דעת הרמב"ם שאסור לאכל קודם קידוש היום, ודחה דבריהם שאינו כן אלא דין בסעודה בלבד.

העולה דעת הרמב"ם רמב"ן ור"ן דאסור לטעום קודם קידושא רבה. וביאור דעתם משום שהוא בגדר קידוש, וכן דעת רבינו יונה וגדרו קידוש היום. ומאידך דעת הראב"ד רבינו דוד ומהר"ם חלאה דמותר לאכל קודם הקידוש, שאין גדרו קידוש אלא קביעת סעודתו על היין.

והטור ושו"ע [רפ"ט א'] פסקו כהרמב"ם ודעימיה דאסור לאכל קודם הקידוש. ומבואר לדינא שגדרו קידוש היום.

קידוש במקום סעודה

ונראה להביא נפק"מ נוספת בענין קידוש במקום סעודה דכתב הרמב"ם דגם קידוש זה לא יהיה אלא במקום סעודה. ואף הראב"ד סובר כן דרק חלק עליו בהא דאסור לאכל אבל בזה נראה דהסכים עמו, וכ"כ המטה יהודה [רפ"ט סק"ג].

והנה להרמב"ם ודעימיה שגדרו קידוש היום הוי דינא דקדוש במקום סעודה כקידוש הלילה וסגי אף בשתיית יין [כדעת הגאונים שפסק השו"ע רע"ג ס"ה כמותם], אבל לרבינו דוד ומהר"ם חלאה שאין גדרו קידוש אלא קביעת סעודה על היין, אינו יוצא בשתיית יין בלבד אלא צריך סעודת פת דבאמת אין בקידוש זה דין שיהא במקום סעודה אלא אדרבה דין הוא בסעודה שיפתח אותה ביין, ולא סגי יין לסעודות שבת אלא צריך דוקא פת [שו"ע רע"ד ד'].

ויעוי' בגנת ורדים [כלל ג' סי' יב] שדן אם מקיים קידוש במקום סעודה בפירות, וצדד להקל בקידוש היום דקיל טובא מקידוש הלילה, והוסיף דהרי מצינו בראב"ד שמיקל לשתות בו קודם קידוש. והנה אם הבין בראב"ד כרבינו דוד דמותר לטעום משום שאינו קידוש אלא דין בסעודה, מה הביא ראיה מהראב"ד להקל בענין קידוש במקום סעודה, דאדרבה להראב"ד חמיר טפי וצריך סעודה בפת. אלא מבואר שהבין בו דאינו דין בסעודה אלא קידוש היום ומ"מ התיר לטעום קודם הקידוש, ולפ"ז שפיר חזינו שקידוש זה קיל טובא מקידוש הלילה. אלא דק"ק מלשון הראב"ד דלכא"ו משמע שאין גדרו קידוש. ועוד דברבנו דוד ומהר"ם חלאה מבואר להדיא כמ"ש.

דעת הגרי"ז

ידועים דברי הגרי"ז דבקידוש היום צריכים מעיקר הדין לשתות כל המסובין. ועי' בשש"כ [פ"ג הע' י"ז] שביאר דבריו דכיון דעיקר הקידוש הוא מפני כבוד הסעודה שישתה יין לפני הסעודה, לא מספיק שישתה המברך בלבד אלא צריך כ"א לשתות מהכוס.

ל"ע במי שקידש על היין ולא שתה כמלא לוגמיו דקיל שצריך לחזור ולקדש [שו"ע רע"א י"ג], דבשלמא בקידוש הלילה חוזר ומברך מקדש השבת בלי ברכת היין דכבר יצא מקודם מברכה זו, וכעין מש"כ השו"ע [שם ס"ד] שאם היה סועד מבעוד יום והיה שותה יין וקידש עליו היום, פורס מפה ומקדש ואינו מברך בפה"ג. אבל בקידוש היום שאינו אלא ברכת בפה"ג יל"ע אם רשאי לחזור על בפה"ג אפ' שכבר יצא מברכת הנהנין.

בגדר קידושא רבא

הרמב"ם [כ"ט י'] כתב דאף בקידושא רבה אסור לו לאדם שיטעום כלום קודם שיקדש וגם קידוש זה לא יהיה אלא במקום סעודה. והראב"ד חלק עליו דאין איסור לטעום קודם שיקדש "שכבר נתקדש היום בכניסתו על היין קודם שיטעום וכו' וכשדרשו אין לי אלא בלילה ביום מנין, אסמכתא היא דעיקר קידושא בלילה כתיב".

ושו"ש מהחלתם הוא בגדר קידוש היום דהנה הר"ן כתב דקידו"ר הוא דין לקדש את היום [והטעם לכך דהרי כבוד יום עדיף מכבוד לילה, וראוי גם לעשות קידוש ביום], ובביאור קידוש זה למרות שאינו אומר אלא בפה"ג בלבד ביאר בב"א. א' תיקנו לעשות זכר לקידוש הלילה והיינו בפה"ג ותו לא שהוא תחילת הקידוש של לילה. ב' מכיון שאין אומרים שירה אלא על היין כיון שמברכין על היין תחלה שלא כדרך שאר הסעודות הוי כעין שבה ושירה לקדושתו של יום ומשום דלא הוי אלא מדרבנן לא ראו להאריך בו יותר כדי שלא להשוותו לקידושא של לילה.

וסיים הר"ן ומ"מ כיון דתקנהו רבנן [כעין קידוש] אפשר שאף ביום אסור לטעום קודם שיקדש, ואפשר שצריך ג"כ שיהא במקום סעודה כקידוש של לילה וכ"כ הרמב"ם ז"ל בפכ"ט מהלכות שבת, עכ"ל. ומבואר דמאחר ויש כאן גדר של "קידוש היום" למרות שלא שייכת סיבת האיסור לטעום קודם קידוש [דהאיסור בלילה כתבו כמה פוסקים שהוא כדי לא לאחור קידוש הלילה שצריך דוקא בכניסתו], מ"מ אסור דתיקנהו כעין קידוש הלילה.

ואילו הראב"ד ס"ל שאין גדרו קידוש ולא מעין קידוש אלא דין הוא בסעודת היום לפתוח הסעודה בשתיית יין כדי להחשיבה. וא"כ אין סיבה כלל לאסור הטעימה לפני שתיה זו.

וכ"מ במהר"ם חלאה שהביא דעת הרמב"ן שאסור לטעום כלום קודם קדוש זה של יום כמו בקדוש הלילה. וכתב עליו וז"ל ואינו מחזור דאין זה קדוש ממש שכבר נתקדש היום פעם אחת ולא מצינו לקדוש ב"ד ללילה וליום, "אלא שהחכמים תקנו לקבוע סעודתו על היין" ומסמכי ליה אקרא אבל מדרבנן הוא הילכך מותר לטעום, ע"כ. והרי שדעת הרמב"ן דאסר לטעום דהוא "כמו בקידוש הלילה" והיינו דגדר הדין הוא קידוש וראו לנכון לתקנו דומיא דקידוש הלילה. ואילו מהר"ם חלאה סובר שאין גדרו לקדש היום אלא רק לקבוע סעודתו על היין ולכן מותר לטעום קודם.

[והיה אפ"ל שהראב"ד מודה שהוא בגדר קידוש היום, ומ"מ ס"ל דלא תיקנו כעין קידוש הלילה, וכאן לא שייכא סיבת האיסור לטעום קודם. אבל מלשונו לא משמע כן שדחה דברי הרמב"ם "שכבר נתקדש היום בכניסתו על היין" ומבואר דשוב א"צ לקדש כלל כהמהר"ם חלאה. אבל בגינת ורדים מבואר שבהין כן בדעת הראב"ד כדלהלן].

שו"ר ברבינו דוד שכתב להדיא שאין גדרו קידוש היום אלא שיהיה אדם קובע סעודתו על היין בשבת ויו"ט. וכתב דיש מזה ג' נפק"מ.

וקשה שביאר עת הגרי"ז כרבינו דוד שהוא דין בסעודה לשתות יין, אבל לפי מה דקיל"ל כהרמב"ם שהגדר הוא קידוש היום, זה אינו. ועוד דאף בדעת רבינו דוד דמסתברא שצריך כל אחד לשתות, לכא"ו לא סגי שהמסובין יטעמו כל שהוא אלא צריכים לשתות כמלא לוגמיו דלא מסתברא לחלק בין המברך למסובין. והשש"כ עמד בזה והביא לשון הגרש"ז "דכיון שכבר שתה אחד כמלא לוגמיו, כבר נתכבדה הכוס כראוי ולפיכך השומעים חייבים רק לטעום, כמו שצריכים לטעום מלחם משנה". אבל עדין קשה דאליבא דהלכתא זה אינו.

אלא יש לברר כמ"ש הברכת אברהם [עמ' קמו אות ב] דלעולם הגדר הוא קידוש היום, אבל עיקר התקנה היא לברך ברכת הנהנין דבה"ג, ואם המסובין אכן רוצים לצאת מברכת הנהנין צריכים לשתות ג"כ, דכל ברכת הנהנין הם דוקא כשבה להנות מהדבר.

אמנם ילה"ק [וכמו שהקשו הברכ"א ושש"כ] דהשו"ע [רע"א י"ד] כתב דאף שאין המסובין צריכים לשתות מ"מ מצוה מן המובחר שישתו. והב"י הביא המקור לזה מהרא"ש גבי עובדא דרב אשי דאמרו ליה ליקדש לן מר קידושא רבה. והרי מבואר דאף בקידוש היום אין חובה למסובין לשתות אלא רק מצוה מן המובחר.

אבל גופא צ"ע דהסברא היא כהגרי"ז דמאחר שהתקנה היא לברך ברכת הנהנין, בהכרח צריכים גם לשתות.

וצ"ל שגדר התקנה הוא דומיא דקידוש הלילה, דשם הענין הוא לומר מקדש השבת על היין ושאהד מהם ישתה. וכמו כן בקידושא רבה התקנה היא לברך בפה"ג ושאהד ישתה. ובאמת המברך צריך לשתות גם משום שהשתיה היא חלק מן הכוס של ברכה [ולכן לא סגי בכל שהוא אלא צריך כמלא לוגמיו], וגם שלא תהיה ברכתו לבטלה. אבל במסובין אין כ"ב הענינים האלו. דיוצאים בשתיית המברך וגם אין בהם ברכה לבטלה.

ונמצא שאין הבורא פה"ג מדין ברכת הנהנין אלא מדין ברכת המצות, דאם הוא ברכת הנהנין לא יתכן שיצאו המסובין מהברכה מבלי להנות. ונפק"מ במי שקידש בבהכ"נ ובא לביתו להוציא את אשתו ובניו, אי הוי ברכת הנהנין שפיר מוציאם ידי חובה מדין שומע כעונה דאף הוא מברך ברכת הנהנין. אבל אי הוי ברכת המצות אינו יכול להוציאם מדין שו"כ שהרי כבר יצא ידי המצוה, ואינו מוציאם אלא מדין ערבות דאע"פ שיצא מוציא [ולפי הבה"ג שאין ערבות בבקי לא יוכל להוציאם מדין ערבות].

העולה בנד"ד

נמצא לדעת רבינו דוד ודעימיה שאין דין לברך על הכוס אלא לשתות מהכוס ולפתוח סעודתו על היין, והבה"ג הוא רק היכי תמצוי לשתיה. ואילו להרמב"ם ודעימיה אין הבה"ג כהיכי תמצוי אלא עיקר התקנה לברך ולשתות דבזה עושה כעין קידוש.

ולפ"ז בנד"ד שקידוש ולא טעם כמלא לוגמיו, לרבינו דוד צריך לחזור ולשתות כשיעור ואף שלא יחזור לברך יוצא יד"ה. אבל להרמב"ם יצטרך לחזור ולברך בפה"ג, ואף שמצד ברכת הנהנין יצא יד"ה, כבר הוכחנו בדעתו שגדר הברכה היא ברכת המצות דומיא דקידוש הלילה [ולכן אין חובה למסובין לשתות]. ולהשו"ע שפסק כהרמב"ם יצטרך לחזור ולברך.

ומ"מ אין לסמוך ע"ז לדינא ובפרט שלרבינו דוד ודעימיה אם חוזר ומברך הוי ברכה לבטלה, וקו"ל ספק ברכות להקל אף כנגד השו"ע.

DINÉ TORÁ

Comuníquese al cel.
(+52) 55 3214 4312

SERVICIOS

Contrato de renta, venta, preventiva,
inversión, sociedad, testamentos, Heter Iská
otros

ASESORÍA

Consultas telefónicas,
citas, preguntas.

CONTÁCTANOS

Cel. (+52) 55 3214 4312
Email: Betdinemetumishpat@gmail.com
Dirección: Horacio 1220 PA, Polanco, CDMX